

R E C E N Z J A

**rozprawy doktorskiej Pani mgr Marii Bernackiej-Siemion
pt. „Pojęcie czasu i jego znaczenie w prawie karnym materialnym”, Rzeszów 2019,
przygotowanej pod kierunkiem prof. dr hab. Andrzeja Zolla.**

I. Uwagi ogólne

1. Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska Pani mgr Marii Bernackiej-Siemion poświęcona jest tematyce znaczenia czasu w prawie karnym materialnym. Jak objaśnia sama Autorka podstawowym celem dysertacji „(...) jest przybliżenie tego jedynie z pozoru łatwego i oczywistego zagadnienia a także wskazania jak wielką rolę odgrywa ono w całym procesie szeroko pojętej metodyki karnej. Umiejętne określenie czasu popełnienia czynu zabronionego ma decydujący wpływ na wiele instytucji prawa karnego, zwłaszcza zaś prawa karnego materialnego, (...) jest kluczowe dla właściwego zdekodowania zasadniczo wszystkich konstrukcji prawnych”. (s. 5). Praca ma charakter przekrojowego studium, poświęconego analizie - z punktu widzenia czynnika temporalnego - wielu instytucji prawa karnego materialnego, zarówno z zakresu nauki o ustawie karnej, nauki o przestępstwie, jak też nauki o środkach reakcji karnej. Zawiera zaprezentowane w przystępnej formie rozważania o charakterze teoretyczno-prawnym, wzbogacone analizą konkretnych stanów faktycznych, stanowiących ilustrację rozważanych problemów doktrynalnych. Wybór tematu należy uznać za trafny. Problem znaczenia czasu był już wprawdzie podejmowany w polskiej literaturze karnistycznej, tym niemniej wciąż rozstrzygnięcie wielu kwestii w tej materii generuje liczne kontrowersje. Nadto, prezentowane zagadnienia mają z całą pewnością istotne znaczenie praktyczne.

2. Zakres przeprowadzonej w dysertacji analizy zasadniczo odpowiada jej tytułowi. Swoje rozważania Autorka rozpoczyna objaśnieniem znaczenia takich pojęć jak: „czas popełnienia czynu”, „czas popełnienia czynu zabronionego”, „czas popełnienia przestępstwa” (s. 11-18). W dalszej kolejności przechodzi do analizy zagadnień wymagających rozstrzygnięcia na gruncie przepisów prawa karnego intertemporalnego (rozdział I, 1.4, 1.5), ujęcie znamion czasowych w typach czynów zabronionych (rozdział

